

Anna Lind

Samråd inom vattenförvaltning i Norra Östersjöns vattendistrikt 2021–2027

Ärendet

Sverige är indelat i fem olika vattendistrikt och fem länsstyrelser är vattenmyndigheter, med uppdrag att förvalta vattnet i var sitt distrikt. Danderyds kommun tillhör Norra Östersjöns vattendistrikt som förvaltas av länsstyrelsen Västmanlands län.

Vattenmyndigheten för Norra Östersjöns vattendistrikt, har tagit fram förslag till förvaltningsplan, miljökvalitetsnormer, åtgärdsprogram och en delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka inför vattenarbetet 2021–2027.

Danderyds kommun har beretts möjlighet att ge synpunkter på förslagen och dessa handlingar är på samråd fram till 30 april. Tekniska nämnden har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter.

Tekniska kontorets förslag till beslut

Tekniska nämnden beslutar att yttra sig över Vattenmyndighetens förslag till förvaltningsplan i enlighet med tekniska kontorets tjänsteskrivelse daterad 2021-01-22, och överlämnar remissen till kommunstyrelsen.

Tekniska kontoret yttrande

Synpunkter om förslag till *förvaltningsplan* och *miljökvalitetsnormer*.

I förvaltningsplanen redovisas det bland annat utmaningar i Norra Östersjöns vattendistrikt såsom tex övergödning, miljögifter, vattenförsörjning och torka.

Förvaltningsplanen uppfattas som välformulerad och ger en helhetsbild över tillståndet för vattendistriktets vatten. Förvaltningsplanen redovisar tydligt och pedagogiskt en bra analys av vad som påverkar yt- och grundvattenförekomster i distriktet och vilka vatten som riskerar att bli försämrade.

Anna Lind

Tekniska kontoret anser att det är positivt att det uppmärksammas att en av de största utmaningarna för distriktet är befolkningstillväxten och hur det påverkar vatten. Norra Östersjöns vattendistrikt är det distrikt som är det mest tätbefolkade i landet med en snabb tillväxt i framförallt Stockholmsregionen. Detta innebär en ökande exploatering av land- och vattenområden. Ökningen i befolkning måste beaktas även i framtida förvaltningscykler när åtgärder väljs för distriktet Norra Östersjön.

Utifrån förvaltningsplanens bedömningar föreslår Vattenmyndigheten mål för arbetet i form av miljökvalitetsnormer för distriktets samtliga vattenförekomster. Miljökvalitetsnormerna syftar till att bestämma den lägsta godtagbara miljökvaliteten eller det önskade miljötillståndet inom en viss angiven tid.

Det uppfattas som problematiskt att det är svårt att jämföra klassificeringar mellan olika vattenförvaltningscykler. Kapitel 3.1 i förvaltningsplanen beskriver att dataunderlaget som används för att bestämma klassificeringar förändras med varje vattenförvaltningscykel. Det beskrivs bland annat att vattenförekomsternas avgränsning, metoder för bedömningar och underlag i form av övervakningsdata förändras i varje vattenförvaltningscykel. Detta innebär till exempel att god status under åren 2009–2016 inte nödvändigtvis överensstämmer med hur begreppet god status definieras idag. Tekniska kontoret anser att detta påverkar bedömningen om status och möjligheten att göra jämförelser mellan perioder. Till exempel blir det svårt att tolka om en vattenförekomst faktiskt har blivit förbättrad eller försämrats.

I förvaltningsplanen redogörs det hur en väl planerad miljöövervakning är nödvändig för att de beslut som ska fattas inom arbetet med vattenförvaltning ska bli så väl underbyggda som möjligt. Tekniska kontoret instämmer att endast med en väl utförd miljöövervakning kan man fastställa korrekta klassificeringar och framtida åtgärder. Tekniska kontoret efterfrågar en tydligare vägledning riktad till kommunen att ha som stöd vid miljöövervakning. I vägledningen bör det till exempel framgå vad det finns för stöd för kommuner ekonomiskt för just övervakning.

Synpunkter om förslag till åtgärdsprogram

För att se till att miljökvalitetsnormerna följs behöver kommunen genomföra de åtgärder som framgår av Vattenmyndighetens förslag till åtgärdsprogram 2021–2027.

Tekniska kontoret ser positivt på förslaget till åtgärder som beskrivs i åtgärdsprogrammet och anser att de föreslagna åtgärderna bör genomföras för en positiv utveckling i vattenarbetet. Det framgår tydligt de åtgärder som

Anna Lind

behöver göras för att vi ska uppnå miljökvalitetsnormerna. Några av åtgärderna har Danderyds kommun redan börjat med såsom att ta fram en vattenplan och dagvattenplan.

Åtgärd 1: Vattenplanering

Kommunerna ska genomföra en förvaltningsövergripande vattenplanering med en helhetssyn utifrån ett avrinningsområdesperspektiv. Vattenplaneringen ska ha fokus på de yt- och grundvattenförekomster där det behövs åtgärder för att miljökvalitetsnormerna ska kunna följas.

Tekniska kontoret ser positivt på förslaget till åtgärd. Danderyds kommun har sedan 2020 påbörjat en vattenplan och en dagvattenplan som förväntas beslutas 2021.

Genom *Edsvikens vattensamverkan* har arbetet med ett lokalt åtgärdsprogram för Edsvikens avrinningsområde påbörjats och förväntas vara klart 2021. Ett till samarbete med kommunerna som berörs av Lilla Värtans avrinningsområde har också påbörjats 2020.

Kommunens antagna Miljö- och klimatprogram 2030 berör också vattenarbetet. Klimatförändringar och kopplingar till vatten tas bland annat upp i den antagna Klimat- och sårbarhetsanalysen och pågående arbetet av klimatanpassningsplanen.

Tekniska kontoret anser att förslaget bygger till stor del på tron att kommunen genom detaljplanearbetet kan medverka till nödvändiga förändringar. Så är inte fallet i många kommuner. Gamla detaljplaner styrs fortfarande vilka möjligheter kommunen har att genomföra en modern vattenplanering. Att förnya detaljplaner är en omständlig och kostsam process som inte genomförs enkom för att säkerställa vattenplaneringsmöjligheterna. Danderyds kommun är därför av uppfattningen att förslaget i detta avseende är utan nytta och föga framåtskridande och att en annan eller förnyad lagstiftning behövs för att hantera frågan.

Åtgärd 2: Miljötillsyn

Kommunerna ska särskilt utöka och prioritera sin tillsyn av

- a) miljöfarliga verksamheter enligt miljöbalk (1998:808) (MB) 9 kap.*
- b) förorenade områden enligt MB 10 kap.*
- c) jordbruk och annan verksamhet enligt MB 12 kap.*

Tekniska kontoret har inget att erinra.

Åtgärd 3: Dricksvattenskydd

Anna Lind

Kommunerna ska säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen.

Tekniska kontoret har inget att erinra.

Åtgärd 4: Fysisk planering

Kommunerna ska inom sin myndighetsutövning genomföra översikts- och detaljplanering samt prövning och tillsyn enligt plan- och bygglag (2010:900) (PBL), på ett sådant sätt att det bidrar till att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten kan följas.

Tekniska kontoret ser positivt på förslaget till åtgärd. Danderyds kommun har påbörjat arbetet med en översiktsplan som kommer beakta vattenfrågor.

Åtgärd 5: VA-plan inklusive dagvatten

Kommunerna ska upprätta eller revidera plan för dricksvatten, spillvatten och dagvatten (VA-plan) och genomföra åtgärder i enlighet med planen så att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten kan följas.

Arbetet med en VA-plan har inletts och förväntas vara klar 2021.

Arbetet med en dagvattenplan påbörjades 2020 och förväntas vara klar sommaren 2021. Dagvattenplanen kommer innehålla åtgärder om hur kommunen kan uppnå målen för vatten.

Åtgärd 6: Dioxiner från småskalig förbränning

Kommunerna ska verka för att minska utsläppen av dioxiner och dioxinlika föreningar från småskalig förbränning.

Exempel på åtgärder som föreslås av Vattenmyndigheten som kommunen kan vidta för att minska utsläppen är till exempel:

- införa begränsningar för eldning av trädgårdsavfall inom detaljplanelagt/tätbebyggt område med avseende på tillåten eldningsperiod och vad som får eldas*
- informera om andra alternativ till eldning*
- erbjuda kostnadsfri borttransport av trädgårdsavfall inom detaljplanelagt och/eller tätbebyggt område ett par gånger per år*
- verka för en omställning till värmeförsörjning som ger mindre utsläpp, till exempel centraliserade fjärrvärmesystem eller små kraftvärmeverk med miljövänliga bränslen och teknik eller användande av andra energikällor, i de fall detta är lämpligt.*

Kommunen uppmanar kommuninvånare att i första hand kompostera sitt trädgårdsavfall på tomt. Det finns också möjlighet att mot en kostnad få

Anna Lind

det hämtat vid fastigheten genom kommunens upphandlade entreprenör för avfallshämtning. Ett tredje alternativ är att lämna trädgårdsavfallet till den mobila återvinningscentralen som besöker olika platser i kommunen frekvent enligt fastställt schema. Trädgårdsavfall kan även lämnas till en av SÖRABs vanliga återvinningscentraler.

Danderyds kommun instämmer om vattnets viktiga roll och att hänsyn till vatten behöver genomsyra all samhällsutveckling. Den samlade bedömningen från samrådshandlingarna om vad som behöver göras i Norra Östersjöns distrikt för att se till att vi på lång sikt kan förvalta våra vatten på ett hållbart sätt anses vara välformulerade och väl underbyggda.

Anna Tengelin Skoog
Teknisk direktör

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande

Bilaga 1 Missiv samråd om vattenförvaltning Norra Östersjön

Bilaga 2 Förslag till förvaltningsplan 2021-2027 Norra Östersjön

Bilaga 3 Föreskrift miljö kvalitetsnormer Norra Östersjön

Bilaga 4 Förslag till åtgärdsprogram 2021-2027 Norra Östersjön

Bilaga 5 Miljökonsekvensbeskrivning åtgärdsprogram Norra Östersjöns

Bilaga 6 Förslag till delförvaltningsplan Norra Östersjön